NN 128/2017 (21.12.2017.), Pravilnik o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i cijene udjela dobrovoljnog mirovinskog fonda

HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

2925

Na temelju odredbi članka 107. stavka 4., članka 110. stavka 10. i 11. Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (»Narodne novine«, broj 19/2014) Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje: Agencija) na sjednici Upravnog vijeća održanoj 15. prosinca 2017. godine donosi

PRAVILNIK

O UTVRĐIVANJU NETO VRIJEDNOSTI IMOVINE I CIJENE UDJELA DOBROVOLJNOG MIROVINSKOG FONDA

Opće odredbe

Članak 1.

Ovim Pravilnikom uređuje se:

a) utvrđivanje neto vrijednosti imovine dobrovoljnog mirovinskog fonda (dalje: fond) i cijene udjela fonda,

b) način i rokovi u kojima depozitar izvještavanja Agenciju o izračunu neto vrijednosti imovine fonda i cijene udjela fonda,

c) postupanje mirovinskog društva u slučaju da izračun i kontrola neto vrijednosti imovine fonda nije izvršena u propisanom roku.

Utvrđivanje neto vrijednosti imovine fonda

Članak 2.

(1) Ukupnu imovinu fonda za dan vrednovanja čini zbroj vrijednosti svih vrsta imovine fonda.

(2) Neto vrijednost imovine fonda je vrijednost ukupne imovine umanjena za obveze fonda.

(3) Obveze fonda mogu biti obveze s osnove:

a) ulaganja imovine fonda,

b) dodjele i otkupa udjela,

c) naknada za upravljanje mirovinskom društvu,

d) naknada depozitaru

e) obveza nastalih temeljem članka 117. Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (»Narodne novine«, broj 19/2014, dalje: Zakon) te

f) ostalih obveza za nepodmirene troškove iz članka 111. Zakona.

Utvrđivanje cijene udjela fonda

Članak 3.

(1) Prilikom utvrđivanja neto vrijednosti imovine i cijene udjela fonda mirovinsko društvo dužno je:

a) izračunati vrijednost ukupne imovine i ukupnih obveza fonda za dan vrednovanja u skladu s odredbama ovoga Pravilnika,

b) izračunati neto vrijednost imovine fonda na način da se ukupna imovina fonda umanji za ukupne obveze fonda za dan vrednovanja,

c) izračunati cijenu udjela na način da se neto vrijednost imovine iz točke b) ovoga stavka podijeli s brojem udjela od zadnjeg dana za koji je izračunata cijena udjela fonda,

d) izvršiti dodjelu udjela na osobni račun člana fonda s osnove zaprimljenih uplata (po cijeni udjela od dana primljenih sredstava na račun fonda) i time umanjiti pripadajući dio obveze s osnove dodjele udjela, te izračunati iznos obveza s osnova ostvarivanja prava prestanka članstva u fondu iz članka 118. Zakona koristeći cijenu udjela fonda od zadnjeg dana članstva,

e) izračunati broj udjela fonda za dan vrednovanja na način da se broj udjela od zadnjeg dana za koji je izračunata cijena udjela fonda, uveća za broj udjela koji je dobiven dodjelom udjela na osobne račune člana fonda na temelju zaprimljenih uplata te umanji za broj udjela koji je dobiven ostvarivanjem prava prestanka članstva iz članka 118. Zakona za dan vrednovanja,

f) izračunati neto vrijednost imovine fonda na način da se neto imovina fonda iz točke b) uveća za iznos smanjenja obveza po dodijeljenim udjelima i umanji za iznos povećanja obveza s osnove ostvarivanja prava prestanka članstva u fondu iz točke d) ovoga stavka.

(2) Vrijednost neto imovine i cijene udjela fonda izračunava se za svaki dan idućeg radnog dana.

(3) Zaprimljena uplata na račun fonda ili ostvareno pravo na prestanak članstva u fondu, koji su se dogodili neradnim danom, mirovinsko društvo će obračunati po cijeni udjela fonda od prvog sljedećeg radnog dana.

Interni akt za vrednovanje

Članak 4.

(1) Mirovinsko društvo dužno je izraditi interni akt kojom će opisati obveze, uloge i odgovornosti svih strana koje sudjeluju u procesu vrednovanja imovine i obveza fonda.

(2) Interni akt iz stavka 1. ovoga članka mirovinsko društvo dužno je najmanje sljedeće:

– osigurati pouzdan, transparentan, sveobuhvatan i odgovarajuće dokumentiran proces vrednovanja,

– obuhvatiti značajne aspekte procesa vrednovanja te postupke i kontrole vrednovanja,

– opisati zaštitne mjere za funkcionalno neovisno provođenje vrednovanja, a koje uključuju mjere za sprječavanje ili ograničavanje bilo koje osobe da ostvaruje neprimjeren utjecaj na proces vrednovanja.

(3) Mirovinsko društvo osigurava da se interni akt iz stavka 1. ovoga članka dosljedno primjenjuje.

(4) Mirovinsko društvo dužno je najmanje jednom godišnje preispitati primjerenost internog akta iz stavka 1. ovoga članka.

Računovodstvene politike

Članak 5.

(1) Načela i osnove za priznavanje, mjerenje te prestanak priznavanja imovine i obveza fonda mirovinsko društvo dužno je propisati računovodstvenim politikama fonda.

(2) Računovodstvene politike iz stavka 1. ovoga članka moraju biti u skladu s odredbama ovoga Pravilnika te Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u Službenom listu Europske unije (u daljnjem tekstu: MSFI).

Dokumentiranje procesa vrednovanja imovine i obveza fonda

Članak 6.

(1) Mirovinsko društvo dužno je dokumentaciju iz članka 9. stavka 5., članka 10. stavka 1., članka 11. stavaka 5., 6. i 8., članka 13. stavaka 4. i 5., članaka 14. stavka 3. i 8., članka 15. stavaka 4. i 5., članka 16. stavaka 5. i 6., te članka 17. stavka 2. ovoga Pravilnika čuvati najmanje tri godine od dana prestanka svih prava i obveza koje proizlaze iz ulaganja u pojedinu imovinu fonda.

(2) Mirovinsko društvo dužno je usvojiti, primjenjivati i redovito ažurirati primjerene interne akte koji će sadržavati najmanje zahtjeve iz članka 4. stavka 1., članka 11. stavka 4., članka 12. stavka 4., članka 13. stavka 3. i 11., članka 14. stavaka 6. i 7., članka 15. stavaka 2. i 7. i članka 16. stavka 12. i 13. ovoga Pravilnika.

(3) Društvo za upravljanje dužno je voditi evidenciju o ažuriranju internog akata iz stavka 2. ovoga članka u kojem se navode izmjene i dopune internog akta te razlozi za provođenje istih.

(4) Mirovinsko društvo dužno je dokumentaciju iz stavka 1. ovoga članka dostaviti Agenciji na zahtjev.

Priznavanje i mjerenje imovine i obveza fonda

Članak 7.

(1) Priznavanje imovine i obveza fonda provodi se ovisno o vrsti imovine i obveza te provedenoj klasifikaciji u skladu s računovodstvenim politikama fonda.

(2) Financijska imovina i obveze fonda početno se priznaju po fer vrijednosti uvećano ili umanjeno, u slučaju financijske imovine ili financijskih obveza koje nisu određene po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa stjecanjem ili isporukom financijske imovine ili financijskih obveza. Izuzetak od navedenog su financijska imovina i financijske obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, kojima se pri početnom priznavanju ne dodaju transakcijski troškovi, jer se oni po nastanku priznaju u računu dobiti i gubitka.

(3) Imovina koja je stečena u stranoj valuti i naknadno mjerenje imovine i obveza fonda denominiranih u stranoj valuti preračunava se u kunsku protuvrijednost primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke važećem za dan vrednovanja, ili po tečaju koji proizlazi iz ugovornog odnosa vezanog za tu transakciju. Ukoliko valuta u kojoj je imovina denominirana nije uvrštena na tečajnici Hrvatske narodne banke, za preračun se primjenjuju srednji tečajevi za euro ili valute uz koju je vezana valuta u kojoj je imovina denominirana objavljeni na financijsko-informacijskom servisu. Vrijednosti izražene u eurima ili valuti uz koju je vezana valuta u kojoj je imovina denominirana preračunavaju se u kunsku protuvrijednost po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem za dan vrednovanja.

Članak 8.

(1) Financijska imovina i financijske obveze priznati će se od datuma kada se počnu primjenjivati ugovoreni uvjeti instrumenta u kojem je fond jedna od ugovornih strana.

(2) Kupnja i prodaja financijskih instrumenata priznaje se u imovini fonda na datum trgovanja. Zaključena transakcija kupnje priznaje se u imovini fonda prema vrsti i provedenoj klasifikaciji financijskog instrumenta uz istovremeno formiranje obveze za namiru. Na dan zaključenja transakcije prodaje, u imovini fonda financijski instrument se prestaje priznavati, a počinje se priznavati potraživanje s osnove prodaje financijskog instrumenta.

(3) Prilikom sudjelovanja u javnoj ponudi prenosivi vrijednosni papiri se inicijalno iskazuju kao potraživanje u iznosu danog prijedloga sudjelovanja u ponudi, ako postoji obveza uplate novčanih sredstava sukladno uvjetima javne ponude. Nakon što je ponuda prihvaćena te je primljena obavijest o prihvaćanju javne ponude prenosivog vrijednosnog papira od ponuditelja odnosno aranžera ili depozitara, ovisno što je ranije, a prenosivom vrijednosnom papiru dodijeljena sva potrebna obilježja, isti se priznaje u imovini fonda sukladno klasifikacijama financijske imovine iz računovodstvenih politika fonda.

(4) Prenosivi vrijednosni papiri u imovini fonda kod obvezujućih javnih ponuda za otkup vrijednosnih papira vrednuju se od datuma obavijesti depozitara o prihvaćenoj ponudi od strane ponuditelja po cijeni otkupa iz javne ponude.

(5) Promjene nad imovinom i obvezama fonda u poslovnim knjigama fonda evidentiraju se na osnovu urednih i vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava.

(6) Potraživanja ili obveze po osnovi kamata i sličnih prava i obveza fonda, iskazuju se u imovini ili obvezama fonda po utvrđivanju imateljevog prava.

(7) Potraživanja za dividende ili udjele u dobiti priznaju se u imovini mirovinskog fonda na prvi dan od kojeg se dionicom trguje bez prava na dividendu *(ex dividend date).*

(8) Iznimno od stavka 7. ovoga članka, mirovinsko društvo može priznati potraživanja za dividende ili udjele u dobiti u imovini fonda na dan utvrđivanja imateljevog prava, a temeljem odluke o isplati dividende ili raspodjeli dobiti nadležnog organa trgovačkog društva (npr. glavne skupštine ili skupštine) ili zaprimljene obavijesti od depozitara.

(9) Odredba stavka 3. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuje se i na instrumente tržišta novca.

Financijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrijednosti na aktivnom tržištu

Članak 9.

(1) Fer vrijednost prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj te prijavljenih OTC transakcija (ne uključujući blok transkacije) na dan za koji se vrednuje imovina i obveze fonda uzimajući u obzir kriterije iz članka 12. stavka 9. točke a) i b) ovoga Pravilnika.

(2) Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala u Republici Hrvatskoj na dan za koji se vrednuje imovina i obveze fonda uzimajući u obzir kriterije iz članka 12. stavka 9. točke c) ovoga Pravilnika.

(3) Iznimno od stavka 1. ovog članka instrumenti tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska mogu se vrednovati i metodom amortiziranog troška primjenom metode efektivne kamatne stope po prinosu do dospijeća relevantnom do trenutka nove transakcije u fondu kojim upravlja isto mirovinsko društvo, odnosno primarne emisije instrumenta tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska s istim rokom dospijeća.

(4) Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca kojima se trguje u drugoj državi članici ili državi članici OECD-a na aktivnom tržištu vrednuje se primjenom zadnje cijene trgovanja objavljene na tržištima iz članka 155. stavka 1. točke 1. Zakona ili službenim financijsko-informacijskim servisima na dan za koji se vrednuje imovina i obveze fonda.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka mirovinsko društvo može koristiti i drugu cijenu za vrednovanje prenosivih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca ako procijeni da cijena iz stavka 4. ovoga članka ne predstavlja fer vrijednost tih prenosivih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca. U tom je slučaju dužno u pisanom obliku obrazložiti i dokumentirati razloge zbog kojih prilikom vrednovanja primjenjuje cijenu različitu od cijene iz stavka 4. ovoga članka.

(6) Iznimno od stavka 4. i 5. ovoga članka fer vrijednost instrumenata tržišta novca čiji je izdavatelj druga država članica ili država članica OECD-a može se vrednovati i metodom amortiziranog troška primjenom metode efektivne kamatne stope po prinosu do dospijeća relevantnom do trenutka nove transakcije u fondu kojim upravlja isto mirovinsko društvo, odnosno primarne emisije instrumentom tržišta novca čiji je izdavatelj druga država članica ili država članica OECD-a s istim rokom dospijeća.

(7) Udjeli UCITS fondova vrednuju se po cijeni udjela pripadnog UCITS fonda važećoj za dan vrednovanja, a objavljenoj od strane društva za upravljanje ili na službenim financijsko-informacijskim servisima. U slučaju da za dan vrednovanja nije bilo objave ili cijena udjela UCITS fonda nije bila dostupna, fer vrijednost udjela UCITS fonda je cijena udjela tog UCITS fonda od zadnjeg dana vrednovanja za koji je objavljena cijena udjela UCITS fonda.

(8) Odredbe iz stavka 7. ovoga članka odnose se na odgovarajući način i na udjele u otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom koji su dobili odobrenje za rad u državi članici OECD-a.

(9) Udjeli otvorenog alternativnog investicijskog fonda vrednuju se sukladno stavku 7. ovoga članka.

(10) Dionice zatvorenog alternativnog investicijskog fonda te udjeli ili dionice ETF-a vrednuju se sukladno odredbama ovoga Pravilnika koji se odnosi na vrednovanje ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire.

(11) Poslovni udjeli zatvorenog alternativnog investicijskog fonda vrednuju se sukladno odredbama članka 13. ovoga Pravilnika.

Članak 10.

(1) Prilikom inicijalnog ulaganja u pojedini financijski instrument mirovinsko društvo dužno je internim aktom definirati na koji način će pojedini financijski instrument u imovini ili obvezama fonda vrednovati. Interni akt mora minimalno sadržavati:

a) primarni izvor cijene za vrednovanje, odnosno primarno tržište na kojem se trguje financijskim instrumentom u koji fond ulaže te s kojeg se primjenjuje kotirana cijena za potrebe vrednovanja,

b) sekundarni izvor cijene za vrednovanje, ukoliko postoji i uvjete u kojima će se koristiti cijena iz sekundarnog izvora, u slučaju da ne postoji cijena iz članka 9. stavaka 1., 2., 4., 5. i 10. ovoga Pravilnika na primarnom tržištu iz točke a) ovoga stavka,

c) tehnike vrednovanja koje će koristiti prilikom utvrđivanja fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira ili instrumenata tržišta novca u slučaju neispunjavanja uvjeta aktivnog tržišta (neaktivno tržište).

(2) Ako za prenosiv vrijednosni papir ili instrument tržišta novca ne postoji aktivno tržište, koje je definirano odredbama članka 12. ovoga Pravilnika, potrebno je primijeniti odredbe članka 13. ovoga Pravilnika.

Izvedenice

Članak 11.

(1) Ulaganja u izvedene financijske instrumente vrednuju se po javno dostupnoj dnevnoj cijeni obračuna (final settlement price) na tržištima iz članka 155. stavka 1. točke 1. Zakona ili službenim financijsko-informacijskim servisima.

(2) Iznimno, izvedeni financijski instrumenti za koje na tržištu nije dostupna cijena iz stavka 1. ovoga članka vrednuju se po fer vrijednosti za dan vrednovanja na način da se zadnja cijena ponude na kupnju, koja je dostupna na službenom financijsko-informacijskom servisu, primjenjuje za na taj način zauzete duge pozicije, dok se službeno dostupna cijena zadnje ponude za prodaju primjenjuje za na taj način zauzete kratke pozicije.

(3) Devizne terminske transakcije dnevno se vrednuju po fer vrijednosti, primjenom referentnih kamatnih stopa (close-out metoda) za određenu valutu, koje su dostupne na službenom financijsko-informacijskom servisu te se pritom kao referentni tečaj uzima srednji tečaj Hrvatske narodne banke.

(4) Mirovinsko društvo dužno je u internom aktu fonda propisati vrednovanje OTC izvedenica, ako je prospektom fonda predviđeno kako može ulagati u OTC izvedenice.

(5) Prilikom sastavljanja procjene fer vrijednosti OTC izvedenica mirovinsko društvo dužno je osigurati i odgovarajućom dokumentacijom moći potvrditi da se prilikom vrednovanja OTC izvedenica fonda koriste fer vrijednosti koje se ne temelje isključivo na tržišnim cijenama koje kotira druga ugovorna strana u transakcijama na neformalnom tržištu i koje ispunjavaju sljedeće uvjete:

a) osnova za fer vrijednost je relevantna tržišna vrijednost preuzeta od odgovarajućeg izvora ili ako takva vrijednost nije dostupna, vrijednost izračunata odgovarajućom tehnikom vrednovanja,

b) potvrda vrednovanja provedena je od:

– treće strane neovisne od druge ugovorne strane OTC izvedenice, redovito i na takav način da fond istu može provjeriti ili

– primjerene organizacijske jedinice unutar mirovinskog društva neovisne od djelatnosti upravljanja imovinom fonda.

(6) Mirovinsko društvo dužno je, u smislu stavka 5. ovoga članka te uzimajući u obzir vrstu i složenost OTC izvedenica uspostaviti, provoditi, redovito ažurirati i primjereno dokumentirati mjere i postupke koji osiguravaju primjereno, transparentno i fer vrednovanje ulaganja fonda u OTC izvedenice.

(7) Iznimno od stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka, mirovinsko društvo može izvedenice iz portfelja fonda, koje su definirane kao instrument zaštite, vrednovati primjenom odredbi Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 9 – Financijski instrumenti: (dalje: MSFI 9) u dijelu koji se odnosi na računovodstvo zaštite od rizika.

(8) Ako mirovinsko društvo primjenjuje računovodstvo zaštite iz stavka 7. ovoga članka dužno je u pisanom obliku sastaviti interni akt o definiranju instrumenata zaštite i zaštićenih stavaka od rizika, kao i dokaze o udovoljavanju uvjetima iz MSFI-a 9.

Aktivno i neaktivno tržište

Članak 12.

(1) Za prenosive vlasničke vrijednosne papire aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se prenosivim vlasničkim vrijednosnim papirom trgovalo minimalno 20 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

(2) Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, koji su uvršteni na uređeno tržište u Republici Hrvatskoj, aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

(3) Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, koji su uvršteni na uređeno tržište druge države članice ili/i države članice OECD-a, aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima mogla utvrditi fer vrijednost najmanje 15 dana u tromjesečnom razdoblju.

(4) Mirovinsko društvo dužno je za ulaganja u izvedene financijske instrumente iz članka 11. stavka 1. ovog Pravilnika u internom aktu fonda propisati jasne kriterije za razgraničavanje aktivnog i neaktivnog tržišta.

(5) Mirovinsko društvo dužno je jednom mjesečno za prethodna tri mjeseca, na kraju zadnjeg radnog dana u mjesecu,, procijeniti zadovoljava li prenosivi vrijednosni papiri, instrumenti tržišta novca te izvedeni financijski instrumenti uvjete iz stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka.

(6) Cijenu iz članka 13. stavka 1. ovoga Pravilnika mirovinsko društvo dužno je početi primjenjivati najkasnije sedmog radnog dana od dana iz stavka 5. ovoga članka u slučaju da prenosivi vrijednosni papiri, instrumenti tržišta novca te izvedeni financijski instrumenti ne ispunjavaju uvjete iz stavaka 1., 2., 3. ili 4. ovoga članka.

(7) Iznimno od odredbe iz stavka 5. ovoga članka mirovinsko društvo dužno je u slučaju obustave trgovanja financijskim instrumentom na uređenom tržištu procijeniti, uzimajući u obzir predviđeno trajanje i razloge obustave, da li zadnja cijena vrednovanja prenosivih vlasničkih vrijednosnih papira, prenosivih dužničkih vrijednosnih papiria, instrumenata tržišta novca te izvedenih financijskih instrumenata predstavlja fer vrijednost iz članaka 9. i 11. ovoga Pravilnika.

(8) U slučaju da se procjenom iz stavka 7. ovoga članaka utvrdi kako zadnja cijena vrednovanja prenosivih vrijednosnih papira, instrumenata tržišta novca te izvedenih financijskih instrumenata ne predstavlja fer vrijednost iz članaka 9. i 11. ovoga Pravilnika, mirovinsko društvo dužno početi primjenjivati, najkasnije trećeg radnog dana od dana obustave trgovanja, cijenu iz članka 13. stavka 1. ovoga Pravilnika.

(9) Trgovinski dan koji se ne uzima u obzir za određivanje aktivnog tržišta iz stavka 1. i 2. ovoga članka je: